

Les dues illes Pitiüses representen models diferents d'una indústria que es resisteix a canviar els estereotips forjats durant anys. Malgrat els esforços promocionals, Eivissa segueix arrossegant una imatge de disbauxa. Formentera, en canvi, consolida el caire familiar i tranquil de la seua clientela.

Eivissa i Formentera formen el subarxipèleg de les illes Pitiüses (en grec, illes de pins) i les afinitats entre aquests dos territoris són notòries. La seua personalitat i identitat és prou homogènia i està clarament diferenciada de la de Mallorca i Menorca. Ara bé, les semblances entre Eivissa i Formentera no inclouen el turisme, matèria que posa de manifest dos models contraposats a cada costat de l'estret des Freus, el pas de mar que separa les Pitiüses. Mentre que Eivissa no aconsegueix eradicar la imatge de "marxa" desenfrenada i festa nocturna sense límits, Formentera porta tota la vida amb un turisme familiar i tranquil que valora, sobretot, les platges poc urbanitzades i un paisatge autèntic. Son les dues cares d'una moneda.

Fa ara una quinzena d'anys, la Conselleria de Turisme del Govern Balear exhibia una publicitat a la premsa estatal que encara avui és recordada com a símbol d'una època: "En Ibiza, a veces, también se duerme", deia l'eslògan de l'anunci, amb la foto d'un turista prou *col·locat* a una sala de ball. Eren els anys vuitanta i era quan esclatava el bom de les macrodiscoteques eivissenques, que substituirien els *hippies* com a icona i emblema de l'illa. Tota aquella dècada i la següent, fins a arribar gairebé a l'any 2000, les autoritats illenques i els empresaris turístics no posaren gaires pegues a aquest tipus d'imatge i, de fet, la consentiren fins que començaren a pensar a explotar "l'altra Eivissa", és a dir, el paisatge, la cultura, la gastronomia i altres valors alternatius a les sales de festa i la disbauxa continua.

Avui, després d'una dècada aproximada d'esforços mediàtics i publicitaris per rectificar la imatge d'Eivissa per una altra més assossegada, es comencen a obtenir alguns resultats, però la inèrcia de tants anys farà difícil fer visible el canvi. De fet, els hotelers illencs, encapçalats pel seu president, Joan Josep Riera, es

Formentera i Eivissa: cara i creu del turisme

CARMELO COINVALIA

DIARIO DE IBIZA

A dalt: Ses illetes, una de les platges més concorregudes de Formentera. A sota: La bicicleta és un mitjà individual de transport omnipresent a Formentera.

queixen que el turisme jove i discotequer “està substituïnt el turisme familiar, que és el que interessa mantenir, perquè té més poder adquisitiu, és més tranquil i molt menys conflictiu”. Aquesta substitució progressiva de famílies britàniques o alemanyes es veu sobretot a la platja d'en Bossa, una de les principals concentracions turístiques d'Eivissa, on, des de fa uns anys, proliferen els locals a la vora de la mar amb la música a tot volum i amb l'aparença de petites discoteques plenes de joves espanyols o britànics que només pensen en alcohol i drogues de disseny. “Òbviament, una família amb nens que estigui al costat d'això, se n'acabarà anant; són turismes

incompatibles”, afirma Joan Torres, empleat d'un hotel de la zona, que assegura ser testimoni d'aquest fenomen.

L'altra “zona zero” del turisme de disbauxa nocturna i jove és la badia de Sant Antoni de Portmany, a quinze quilòmetres de la ciutat. Allà, les nits són domini gairebé exclusiu dels turistes britànics, que s'han apoderat del nucli urbà i de la major part dels hotels, perquè els empresaris locals del sector no tenen inconvenient a llogar els seus establiments a agències majoristes especialitzades en aquest tipus de turisme. A Sant Antoni, que durant anys ha estat l'escenari dels pitjors conflictes causats per *hooligans* anglesos, encara

són freqüents les notícies per tràfic de droga a petita i a gran escala, el botellot damunt la platja, la prostitució al carrer, les excursions multitudinàries de bar en bar i el renou continuat. Semblen problemes impossibles d'eradicar, tot i que l'Ajuntament assegura que ha fet alguns avenços en la matèria. “A més a més, no hem de rebutjar el turisme jove, hem de donar allò que el turisme ve a buscar”, afirma Josep Sala, que reacciona amb disgust quan se li recorda la lamentable imatge que té el seu poble.

La mateixa ciutat d'Eivissa presenta també focus conflictius. El barri de Ses Figueretes, per exemple, continua suscitant protestes veïnals per un fenomen de prostitució que va en augment. Al port d'Eivissa, els comerciants denuncien que els anomenats “tiqueters” (repartidors de propaganda de les discoteques) atabalen els vianants amb el seu assetjament verbal i, fins i tot, obstrueixen el pas de les persones. I, a més a més, l'oposició del PP acaba de denunciar que per primera vegada es veuen venedors de droga al carrer en indrets on mai no n'hi havia hagut. “Això passa a un lloc que és patrimoni de la humanitat”, lamenta l'oposició.

A banda d'això, és evident que si Eivissa sol aparèixer relacionada amb la festa nocturna és per alguna cosa. Temples musicals com són Amnesia, Privilege, Pachá, Space, Edén o Es Paradís atreuen cada estiu desenes de milers de persones disposades a pagar els cinquanta euros o més que costa l'entrada de molts d'aquests locals, a més d'unes consumicions també caríssimes. El motiu? La música que s'hi punxa, amb els millors *disc-jockeys* del món (alguns cobren milers d'euros per una sola nit), arrossega gran part de la clientela cap a aquestes “discos”. Les festes que s'hi fan són autèntics espectacles de color, llum i, per descomptat, so i música. “No tot és vici, com pensa la gent. Aquí actuen artistes amb molt de talent, que estan al cim mundial de la música electrònica i que vénen a Eivissa a experimentar el que poc després serà escoltat per milions de persones arreu del planeta”, afirma un conegut relacions públiques que porta anys en aquest món.

Ara bé, fins i tot a Eivissa hi ha una gran part de l'illa on no hi ha res de tot això i és possible gaudir d'unes

A dalt: Una de les macrodiscoteques de moda a Eivissa. A sota: Ambient nocturn al port d'Eivissa.

LORENA PORTERO

Festa a un local d'oci turístic d'Eivissa.

vacances sense discoteques, sense turisme pastiller i sense joves britànics. De fet, la meitat de l'illa, ocupada pels municipis de Sant Joan i Santa Eulària, té un turisme totalment diferent, basat en famílies alemanyes, angleses o espanyoles que acostumen a venir cada any al mateix hotel des de fa temps i són fidels a aquesta destinació. Com és possible això si a Sant Joan i Santa Eulària hi ha també desenes d'hoteles i milers de places d'allotjament? "És que aquí, quan els majoristes oferiren als hotelers portar-los joves britànics, digueren que no i optaren per un altre tipus de client", afirma la regidora de Turisme de Santa Eulària, Carme Ferrer. La seua opinió és compartida per gairebé tots els empresaris turístics d'aquesta meitat d'Eivissa, que consideren "pràcticament impensable" veure un grup de turistes embriagats al mig del carrer en aquests indrets durant l'estiu.

Formentera és diferent. Turísticament, Formentera és un altre món, perquè, per començar, a l'illa només hi ha dos o tres grans hotels. La resta de l'oferta d'allotjament està formada per desenes i desenes de petits hostals i pensions (també algun petit bloc d'apartaments) dirigits per la família propietària i sense més pretensions que facilitar una estada còmoda. Això és el que enamora cada vegada més turistes, sobretot parelles italianes de mitjana edat, que són els clients predominants.

L'arribada es produeix sempre per

La prohibició dels 'after hours' calma l'estiu eivissenc

Aquest serà el segon estiu consecutiu en què a Eivissa romanen prohibits els *after hours*, és a dir, el funcionament ininterromput de les discoteques les vint-i-quatre hores del dia. Aquesta "marxa" contínua i sense parades era un dels atractius de l'illa per a un sector de turistes que, precisament, les autoritats no estan disposades a seguir fomentant. I els efectes ja s'han notat. Des que les discoteques han de tancar entre les set de la matinada i les quatre de la tarda, els ingressos a l'hospital d'Eivissa per intoxicació per drogues han caigut un quaranta per cent, segons xifres oficials. Abans, el servei d'Urgències estava gairebé col·lapsat moltes nits d'estiu per joves intoxicats a causa de substàncies de disseny mesclades amb alcohol. El president d'Eivissa, el socialista Xico Tarrés, i tots els alcaldes, tant d'esquerres com del PP, acordaren el 2009 implantar el nou horari a tots els municipis de manera coordinada.

mar, des d'Eivissa, i normalment es lloga un cotxe o una bicicleta per recórrer les meravelloses platges formentereres, probablement entre les millors del món. Al migdia, un ventall de bons restaurants presenta una oferta gastronòmica inoblidable, tot i que també abunden els establiments de menjar menys sofisticat. Passejar pels mercadets d'artesanía des Pujols o de Sant Francesc, contemplar l'horitzó des dels penya-segats de la Mola o del cap de Barbaria o asseure's a la mítica Fonda Pepe de Sant Ferran són les activitats preferides dels turistes que opten per la més petita de les illes Pitiüses, de només nou mil habitants i uns vuitanta kilòmetres quadrats de superfície.

Això sí, el visitant que vulgui passar un cap de setmana a Formentera haurà de preparar la bitlleta, perquè els preus són sovint molt cars. Ja el passatge entre Eivissa i Formentera costa quaranta-quatre euros per persona, i s'hi haurà d'afegir l'inevitable lloguer d'un cotxe i els dinars i sopars. El cobert en un restaurant mitjà de Formentera per a dues persones pot rondar els cent euros.

Però, sigui com sigui, aquesta és una destinació que no ha conegut cap davallada de turistes en els darrers estius. "Des de fa uns anys ens hem posat de moda. És com si molta gent ens està descobrint", afirma la presidenta dels hotelers formenterers, Noelia Ferrer. Es refereix, en concret, a l'anunci de la cervesa Estrella Damm amb la cançó de grup suec "Billie the vision and the dancers" que varen emetre totes les televisions estatals l'estiu del 2009 i que, sense costar un sol euro a les institucions insulars, va fer una "promoció meravellosa de l'illa", mostrant-la com un paradís de pau, llibertat i diversió sana on es possible estar en contacte amb la naturalesa i fugir de les pistes de ball estridents.

Així com no tot és negatiu a Eivissa, tampoc tot és favorable a Formentera. La massificació que es viu durant els mesos de juliol i agost, juntament amb els preus elevats, fa que, per a molta gent, no es pugui gaudir satisfactòriament de les vacances. Molts prefereixen quedar-se a Eivissa, on, al cap i a la fi, es pot trobar una diversitat d'oferta prou atractiva per a tots els gustos.

Joan Lluís Ferrer